

ДОКЛАД
НА НАЦИОНАЛНИЯ ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ
ЗА ИЗВЪРШЕНА ПРОВЕРКА В ЗАТВОРА В ГРАД СОФИЯ И
ЗАТВОРНИЧЕСКИ ОБЩЕЖИТИЯ ОТ ОТКРИТ И ЗАКРИТ ТИП КЪМ НЕГО

Съгласно Заповед № РД-08-45 от 18.10.2021 г. на омбудсмана на Република България, екип в състав: д-р Мариана Патрикова, Христо Атанасов, Силвия Славева и Павел Иванов извърши проверка в периода 19.10. – 22.10.2021 г., в гореуказаните обекти.

Съгласно чл. 28в от Закона за омбудсмана, екипът действа като Национален превантивен механизъм (НПМ) с правомощията на омбудсмана по чл. 28а от този закон.

Екипът благодари за оказаното съдействие от страна на администрацията в проверяваните обекти.

Целта на проверката е свързана с изпълнението на основните препоръки, дадени при предишни проверки на НПМ и множество жалби, постъпили от лишени от свобода, свързани с лоши материално-битови условия, липса на трудова ангажираност, условно предсрочно освобождаване, употреба на сила и помощни средства, незадоволително качество на предоставяната храна и непредоставяне на медицинска грижа.

I. МЕСТА ЗА ЗАДЪРЖАНЕ В СИСТЕМАТА НА МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

1. ЗАТВОР – ГРАД СОФИЯ

Последната проверка на Националния превантивен механизъм в затвора – гр. София и общежитията към него е била през 2019 г. Тогава е отправена препоръка към Главния директор на ГДИН да обнародва регистъра за капацитета на затворите, общежитията и арестите по отделни помещения на интернет страницата на ГДИН, която все още не е изпълнена. Предвид това, НПМ повтаря така дадената препоръка.

В деня на проверката в корпуса на затвора бяха настанени 520 лица, изтърпяващи наказание „лишаване от свобода“. Капацитетът на затвора е за 670 лица. В затвора се настаняват лишени от свобода от София град и София област и

осъдени чужди граждани, които не са се установили на постоянно местоживеене в страната, както и задържани по реда на НПК лица.

Към 31.12.2020 г. в затвора - гр.София са били настанени 1179 лица, от тях в:

- Корпус на затвора - 623 лишени от свобода;
- ЗООТ „Казичене“- 264 лишени от свобода;
- ЗОЗТ „Кремиковци“- 292 лишени от свобода;

Лишените от свобода изтърпяващи наказание „Доживотен затвор“ са 14, от които 10 изтърпяват наказание „Доживотен затвор без замяна“.

В проверените спални помещения се спазва изискуемата жилищна площ, спрямо броя на настанените лица, но същите не отговарят на изискванията поради наличие на влага и мухъл. В спалните помещения има изградени самостоятелни санитарни възли. На всеки етаж има изградено помещение със кухненски бокс. Прозорците на затвора са малки, поради което няма достатъчно дневна светлина в спалните помещения на целия корпус.

Екипът на НПМ отново получи множество оплаквания за наличие на хлебарки, което обстоятелство беше констатирано и от проверяващия екип. Постъпиха и множество оплаквания относно високите цени на стоките, предлагани в лавките.

През 2020 г. не беше извършвана планова проверка на Затвора – гр. София, но същият остана във фокуса на НПМ. На 31.12.2020 г. на интернет страницата на Министерство на правосъдието беше разпространена следната информация: „Лишените от свобода в Софийския затвор ще посрещнат Новата година в реновирана сграда“. На 08.01.2021 г. екипът ни посети сградата на Затвора – гр. София и констатира, че разпространената информация в медиите не е вярна. В действителност е извършен ремонт на северното крило на затвора, като е реновиран покривът и подпокривното пространство. На четвъртия етаж на същото крило са изградени общо 18 нови спални помещения със самостоятелни санитарни възли, отделна обща баня и перално помещение и нова обща кухня, но няма лишени от свобода, настанени във въпросните помещения. Тогава, по данни на администрацията се очакваше такова настаняване да протече през месец март 2021 г.

През 2021 г. бяха извършвани множество посещения на затвора – гр. София, от екип на Националния превантивен механизъм, по индивидуални жалби и сигнали от лишени от свобода, при които беше констатирано, че в северното крило все още не се настаняват лишени от свобода и то все още не е приведено в експлоатация. При настоящата проверка се установи същата фактическа обстановка.

Предвид гореописаното, Националният превантивен механизъм иска да получи информация от Министерство на правосъдието за причината, поради която северното крило на затвора – гр. София не е приведено в експлоатация и предвижда ли се в близко бъдеще лишени от свобода да бъдат настанени там.

ЗАТВОРНИЧЕСКО ОБЩЕЖИТИЕ ОТ ОТКРИТ ТИП „КАЗИЧЕНЕ“

В деня на проверката имаше настанени 251 лица, като капацитетът на това затворническо общежитие, по данни на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН), е 420 лишени от свобода.

117 от лишените от свобода са ангажирани в трудова дейност на външни обекти. Лишените от свобода чужди граждани са трудово ангажирани на територията на общежитието в домакиния щат.

В кухнята и столовата се поддържа добра хигиена, има обявени менюта, проверената храна беше в срок на годност.

ЗООТ „Казичене“ разполага с два идентични жилищни блока. Във всеки блок има по три етажа, като на етаж са разположени по 18 килии. На всеки етаж има обявен Правилник за вътрешния ред в общежитието, график за ставане от сън, телефон на Националното бюро за правна помощ.

Във всяко спално помещение са настанени по две или три лица. Спазва се необходимата жилищна площ. Самите спални помещения са в добро състояние. На лишените от свобода се предоставят препарати за поддържане на необходимата хигиена. Всяко спално помещение разполага със самостоятелен санитарен възел, а на всеки етаж има и обща баня. Лишените от свобода имат достъп до постоянно течаща студена вода, а топлата вода се ползва по график, съобразно разпоредбите на закона.

На всеки етаж има обособен кухненски блок, където лишените от свобода могат да приготвят своята храна. По данни на лицата храната в кухнята не се приготвя изцяло, което налага след това лишените от свобода да я досготвят.

При своя проверка през 2019 г. екипът на НПМ е констатирал нарушение на чл.51, т.2 от ППЗИНЗС и е отправил препоръка към началника на затвора за вземане на мерки за стриктното спазване на чл.51 от ППЗИНЗС в ЗООТ „Казичене“.

През настоящата проверка Националния превантивен механизъм констатира, че разпоредбата се спазва и се осъществява коридорно заключване през нощта.

Проверяващият екип не получи оплаквания за наличие на хлебарки и дървеници.

На територията на ЗООТ „Казичене“ се намира СУ „Св. Иван Рилски“, в което се обучават ученици от първи до XII-ти клас. Налична е библиотека с голямо разнообразие от книги.

ЗАТВОРНИЧЕСКО ОБЩЕЖИТИЕ ОТ ЗАКРИТ ТИП „КРЕМИКОВЦИ“

В деня на посещението в ЗОЗТ „Кремиковци“ бяха настанени 279 лица, изтърпяващи наказание „лишаване от свобода“. По данни на администрацията на общежитието, неговият капацитет е за 364 лица, но обявеният капацитет на интернет страницата на ГДИН е за 403 лишени от свобода.

Лишените от свобода са настанени в две жилищни сгради. В отделна сграда се помещава цехът за изработка на хартиени пликове, в която дейност са ангажирани около 30 лица, лишени от свобода. Те нощуват в този цех, като НПМ оценява условията в тази сграда като крайно неблагоприятни.

В първата жилищна сграда, намираща се непосредствено след входа и администрацията на ЗОЗТ „Казичене“, на втория етаж са налични три наказателни килии, в които се настаняват по две лица. Беше измерена общата квадратура на една от килиите - 5,11 кв.м. Предвид тези размери, във всяка една наказателна килия следва да бъде настанявано само по едно лице. Материално-битовите условия в тези помещения не са добри и се нуждаят от цялостен ремонт. В деня на проверката имаше едно лице в наказателна килия, за което се установи, че вече осем денонощия престоява в това помещение.

Във всички проверени спални помещения подовата настилка е от груб бетон. Във всички спални помещения имаше влага и мухъл, санитарните възли бяха в неприемливо състояние. Настаняват се между седем и десет лица, лишени от свобода, в едно спално помещение. В някои от проверените помещения имаше течове в санитарните възли. Екипът на НПМ получи множество оплаквания за наличие на хлебарки и дървеници.

Във втората жилищна сграда /бараки/, лишените от свобода лица се отопляват с печки на дърва и въглища, разположени в помещенията. Стените са опушени, почти сиви. Стените и таваните на баните и тоалетните са покрити с мухъл. Въздухът в тоалетните е влажен и задушен, поради липсата на възможност за проветряване, освен чрез отваряне на вратата към спалното помещение, което от своя страна създава предпоставка за наличие на влага и мухъл там. По данни на лицата през месец март е извършен ремонт на санитарните възли, като са изградени нови прегради, които обаче към деня на проверката се рушаха. Тези бараки не подлежат на каквато и да е реконструкция, която да може да осигури нормални условия на пребиваване в тях. След предприетите ремонти в други затворнически общежития, ЗОЗТ „Кремиковци“ към настоящия момент е общежитието с най-лоши битови условия в България, без перспектива за подобряване.

В своя доклад от извършена проверка през 2019 г. Националният превантивен механизъм е определил условията в ЗОЗТ „Кремиковци“ като нечовешки, противоречащи на всякакви санитарно-хигиенни изисквания. Към днешна дата те остават същите.

Поради лошите хигиенно-битови условия, невъзможността да се осъществява поправително въздействие и съществуващата опасност за увреждане на физическото и психическото здраве на лицата, изтърпяващи наказание „лишаване от свобода“, на основание чл.46 от ЗИНЗС, НПМ отправя поредна препоръка към Министерство на правосъдието за закриване на ЗОЗТ „Кремиковци“.

Националният превантивен механизъм отчита, че закриването на ЗОЗТ „Кремиковци“ е невъзможно без построяване на нов затвор.

В своя доклад за дейността си през 2020 г., в качеството на Национален превантивен механизъм, и във връзка с изпълнението на заложените цели и задачи в Стратегия за развитието на пенитенциарната система в Република България за периода до 2025 г., омбудсманът на Република България поиска от Министерство на правосъдието подробна информация относно изпълнението на т.9.5. и т. 11.1. от Стратегията (*стартиране изграждането на пилотен затвор с център за обучение на персонала на ГДИН и териториалните ѝ служби; разработване и пристъпване към реализация на крупни инфраструктурни обекти – нов затвор с достатъчно капацитет в гр. София или околностите; нов арест; нова административна сграда за ГДИН*). С писмо с рег. №1222/03.02.2021 г. от ГДИН посочват, че в Плана за изпълнение на заложените цели за 2021 г. е: - разработване на идеен и инвестиционен проект за изграждане на пилотен затвор свързан с учебен център и предходно отделение (half way house) в Самораново със срок на приключване края на м. май 2021 г.; - обявяване на обществена поръчка и избор на изпълнител за изграждане (СМР) на пилотен затвор свързан с учебен център и предходно отделение (half way house) в района на ЗООТ „Самораново“ към затвора – гр. Бобов дол.

Във връзка с изпълнението на т.11.1. е отбелязано: „Предоставен е поземлен имот от Министерство на вътрешните работи на Министерство на правосъдието за изграждане на нова административна сграда на ГДИН в гр. София, кв. Враждебна. През 2021 г. ще стартира проектиране на нов арест и административна сграда на кв. Враждебна, за което от бюджета на ГДИН за капиталови разходи са заложили средства в размер на 350 000 лв.“.

НПМ оценява предоставената информация като крайно недостатъчна и неясна. Не става ясно и къде се предвижда да бъде изграден новия затвор – на територията на ЗООТ „Самораново“ или в гр. София.

Предвид гореописаното, НПМ отново се обръща към Министерство на правосъдието с искане да бъде предоставена подробна информация за предприетите действия и изпълнението на заложените цели в т.9.5. и т.11.1. от Стратегията през 2021 г., като бъде предоставен и разработеният идеен и инвестиционен проект за изграждане на пилотен затвор свързан с учебен център и предходно отделение (half way house) в Самораново и документацията, касаеща обявената обществена поръчка и избор на изпълнителя за изграждане (СМР) на пилотен затвор.

II. МЕДИЦИНСКО ОБСЛУЖВАНЕ В МЕСТАТА ЗА ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА

Медицински център на затвора – гр. София

В Медицинския център /МЦ/ на затвора – гр. София работи един лекар, който е и директор на центъра. Има една свободна длъжност за лекар-ординатор, един медицински фелдшер, една медицински сестра и една свободна бройка сестра, която се предвижда да бъде използвана за разкриване на държавна Програма за заместваща

субституираща терапия за лечение на лица, зависими от опиоидни вещества. Към момента в затвора функционира частна /платена/ Програма. МЦ има стоматологичен кабинет, обезпечен за дейността. Лекарят по дентална медицина работи по график. В МЦ на затвора идват външни медицински специалисти – психиатър, кардиолог и др. при набиране на определен брой лишени от свобода, нуждаещи се от консултация. В затвора – гр. София, със съдействието на медицински специалисти от болницата, е осигурено 24-часово медицинско обслужване. Към МЦ има стационар с 3 легла. При проверката в стационара, лице лишено от свобода с онкологично заболяване съобщи за силни болки в гръбначния стълб, които трудно се повлияват от предписаните лекарства. Често през нощта търси медицинска помощ за поставяне на инжекции. Другите болни съобщиха, че не могат да спят от него и помолиха да бъде преместен. По случая директорът на МЦ обясни, че на лишения от свобода е предложено да бъде настанен в болницата на затвора, но той е отказал.

От други лица лишени от свобода постъпиха следните оплаквания: при един лишен от свобода за чести луксации в раменната става – препоръча се провеждане на ЛФК в болницата; имаше лишен от свобода с изтекъл ТЕЛК и със слухови проблеми - НПМ се обърна към социалния работник да му окаже съдействие за представяне пред ТЕЛК; други лишени от свобода съобщиха за ограничен достъп до лекар и др.

Лишените от свобода следва да бъдат запознати, че посещенията при лекар става по график след предварително записване в дневник от дежурния надзирател, като при спешно състояние се извеждат веднага. В администрацията на омбудсмана през годината постъпваха множество сигнали за лишени от свобода със здравословни проблеми, които не се преглеждат своевременно. В последния сигнал се съобщаваше за лишен от свобода в безпомощно състояние, след употреба на наркотични вещества, за който надзорният състав не е предприел никакви действия. Трябва да се отбележи, че проблемът с разпространението на наркотични вещества в пенитенциарната система остава нерешен, През настоящата година, след предозирание с наркотици почина лишен от свобода, в тоалетните на ЗООТ „Казичене“.

При проверката, медицинските специалисти на затвора се оплакаха от пренатовареност на работния процес и амортизирано, и недостатъчно техническо оборудване, затрудняващо тяхната дейност. Директорът на МЦ е донесъл личния си скенер, за да си улесни работата.

Тук следва да се отбележи, че за улесняване на работния процес, още през 2017 г. НПМ препоръча на ГДИН да се внедри електронно здравно досие на лишените от свобода в пенитенциарната система, с начало на изготвяне на електронното здравно досие в арестите и впоследствие допълвано от медицинските специалисти на затворите, което да бъде съвместимо по данни на това в гражданската система.

Специализирана болница за активно лечение на лишени от свобода към затвора – гр. София

Не се констатира промяна в дейността на болницата от предходните проверки. СБАЛЛС функционира, като болница за продължително лечение и рехабилитация -

лишените от свобода основно се извеждат за диагностициране или оперативно лечение във външни лечебни заведения на територията на гр. София, след което биват връщани в болницата и назначеното им лечение продължава. Лекуват се и лишени от свобода в обострени състояния, които не могат да се проследяват от медицинските центрове на затворите. Болничният престой на лишените от свобода в СБАЛЛС е удължен, което е свързано със спецификата на пенитенциарната система. Има не малък брой лишени от свобода, които с години пребивават в болницата: някои с хронични заболявания, настанени с прокурорски постановления; други тежко болни, които се нуждаят от постоянни здравни /палиетивни/ грижи. Поради тези специфики на дейността НПМ от години препоръчва СБАЛЛС – гр. София да се пререгистрира, като болница за продължително лечение и рехабилитация.

През настоящата година в СБАЛЛС е извършена проверка от Изпълнителна агенция „Медицински надзор“. Тя е констатирала, че болницата не изпълнява медицинските стандарти за болница за активно лечение и е дала предписание и срокове за тяхното изпълнение.

Отново се констатира, че материално - битовите условия за живот на лишените от свобода в болницата са незадоволителни. За одитирания период НПМ получи множество жалби: липса на студена вода в стаите на последния етаж на болницата - към момента проблемът е решен частично; липса на парно на последните етажи през зимата - проблемът е частично разрешен чрез електрически радиатори; асансьорът в болницата не работеше повече от 7 месеца.

От години в болницата не е извършван цялостен ремонт и мазилката в килиите/стаите е захабена, на места подовите настилки са изкъртени, болничните легла и постелъчният инвентар са амортизирани. През клиничната лаборатория преминава тръба от отходните канали на горните етажи на болницата, има теч /има белези от мухъл по тавана на клиничната лаборатория/ и по данни на персонала се усещат и неприятни миризми.

При проверките през годината НПМ констатира, че в болничните стаи лишените от свобода съхраняват хранителни продукти и безалкохолни напитки, закупени ~~те~~ от лавката. Между тях има и продукти, за които е необходимо съхранение при определена температура. Въпреки, че лишените от свобода могат ежедневно да пазаруват от лавките във всички затвори се наблюдава запасяване с хранителни продукти в килиите и неправилното им съхранение.

За гарантиране здравето на лишените от свобода и хигиенните условия на живот в затворите, НПМ препоръчва на ГДИН да бъдат осигурени хладилни витрини за съхранение на хранителните продукти в затворите, които се закупуват от лавките и, за които се изисква определена температура за съхранение. При евентуална невъзможност да се осигурят хладилни витрини НПМ препоръчва на Министерство на правосъдието да бъде актуализиран списъкът на разрешените вещи, като в частта за хранителни продукти се допускат само такива, които могат да се съхраняват при стайна температура.

През настоящата годината НПМ получи множество жалби от лишени от свобода и техни защитници за лошото качеството на медицинското обслужване в болницата.

Голяма част от жалбите бяха основателни. Например: лишен от свобода с мозъчна аневризма, иноперабилна, захарен диабет тип I, изпаднал в хипогликемична кома, нямаше консултация с ендокринолог от 2019 г.; лишен от свобода с определен ден и час за поставяне на пейсмейкър не беше предвиден за извеждане за извършване на манипулацията; лишен от свобода с трофични язви на подбедриците и ежедневни превръзки, е изписан преждевременно и впоследствие трябваше да бъде настанен в болница в гр. Плевен; лишен от свобода със заболяване на ухото, за да бъде опериран във външно лечебно заведение се изискваше да заплати изследването КАТ.

НПМ е проследявал гореописаните случаи по няколко пъти, за да се разрешат проблемите на лишените от свобода.

През годината постъпиха множество жалби от лишени от свобода и адвокати за упражняване на физическа сила, в това число и от санитарите в СБАЛЛС. При проверки в Регистъра за травматични увреждания на болницата нямаше регистрирани случаи за упражнена физическа сила от надзорно-охранителния състав. Всички регистрирани случаи са за самонаранявания или сбивания между лишените от свобода. От проверки и разговори на място с лицата, извършване на преглед при пресни случаи на употреба на физическа сила, разговор с роднини на потърпевшите, НПМ намира, че проблем с употребата на физическа сила в СБАЛЛС съществува. Майка на лишен от свобода съобщи, че синът ѝ се обадил от болницата, че е бит от надзирател, но не желае да се оплаква, за да няма неприятности след това. По случаите са извършвани прокурорски проверки. При разговор по жалба с предишния директор на болницата се установи, че лишен от свобода със суицидна проява, след връщане от МВР болница е бил връзван за леглото. Тук следва да се отбележи, че в множеството оплаквания на болните се формулира псевдонима „д-р Менгеле“ за служител на болницата, чието поведение екипът на НПМ определя като недопустимо. Направените констатации ще бъдат предоставени на новото ръководство на болницата за предприемане на мерки.

При последната проверка в болницата Лекарската консултативна комисия е привела дейността си в съответствия с нормативните изисквания. Аптеката на болницата функционира в съответствие с нормативните изисквания и е обезпечена с лекарства за дейността на болницата и затвора – гр. София.

Следва да се отбележи, че в края на годината е направена промяна на управленския екип на СБАЛЛС на затвора – гр. София и се наблюдава желание за подобряване качеството на медицинската грижа в болницата. При последната проверка в болницата на смяна бяха двама лекари и две медицински сестри, Нощната смяна се покрива от медицински фелдшер. По щатно разписание в болницата работят 5 лекари в това число и директор, като от тях двама със специалност хирургия, един с детски болести и двама без специалност и девет медицински сестри, в това число и главна медицинска сестра, шест медицински фелдшера, един магистър фармацевт, рентгенов, медицински лаборанти и рехабилитатор. Разкрити са хирургично отделение, вътрешно отделение и отделение за лечение на COVID-19 инфекция, в изпълнение на заповед на Министерство на здравеопазването.

Като цяло се констатира, че качеството на здравната грижа в местата за лишаване от свобода остава незадоволително и все повече се ползват възможностите на здравноосигурителната система за задоволяване на здравните потребности на лишените от свобода. Към момента има двойно държавно финансиране за здравното обслужване на лишените от свобода, което е икономически неизгодно и социално несправедливо спрямо останалите българските граждани, активно участващи в здравноосигурителния процес.

Съгласно чл.128, ал.2 от ЗИНЗС, за всички лишени от свобода се внасят здравноосигурителни вноски от момента на задържането им и придобиват статус на здравноосигурени лица с непрекъснати здравноосигурителни права. Вноските са за сметка на държавния бюджет и се превеждат чрез Министерството на правосъдието. Голяма част от лишените от свобода влизат в затвора с прекъснати здравноосигурителни права. За тях не се прилагат и изискванията на Закона за здравното осигуряване, съгласно които здравноосигурителните права се смятат за прекъснати, ако за последните 36 месеца липсват повече от три вноски за здравно осигуряване. За да бъдат възстановени правата трябва да са заплатени всички задължения за здравно осигуряване за последните 60 месеца, като по този начин, след изтърпяване на наложеното наказание, лицата излизат от затвора с възстановени здравноосигурителни права.

Едновременно с това Министерство на правосъдието финансира и самостоятелна здравна система. Съгласно чл.129, ал.1 от ЗИНЗС, медицинското обслужване на лишените от свобода се осъществява в медицински центрове и специализирани болници за активно лечение, разкрити към местата за лишаване от свобода по реда на чл. 5, ал. 1 от Закона за лечебните заведения. Съгласно ал.2, лечебните заведения по ал. 1 са част от националната система за здравеопазване и медицинската помощ, която се осъществява в тях, съответства на общите медицински стандарти.

Затворническо общежитие от открит тип „Казичене“

В медицинския център на ЗООТ „Казичене“ работи медицински фелдшер на пълен работен ден, а почасово - два дни в седмицата, лекар по дентална медицина. Санитарната дейност се извършва от лишени от свобода. Медицинският кабинет е обезпечен с медикаменти и консумативи за дейността и борба с COVID-19 инфекция. При направените интервюта не постъпиха оплаквания от лишените от свобода относно получаваното медицинско обслужване от фелдшера. Един лишен от свобода се оплака, че е имал определена дата за операция на ухото в УМБАЛ „Царица Йоанна-ИСУЛ“ - гр. София, но не е изведен за лечение по реда на чл.135 от ЗИНЗС. За този случай медицинският фелдшер съобщи, че във връзка с COVID-19 инфекцията от болницата са съобщили, че не могат да осигурят самостоятелна стая, за да бъде охраняван лишеният от свобода.

В такива случаи, НПМ препоръчва да се иска прекъсване на наказанието по реда на чл. 447, ал. 3 от НК за провеждане на лечението.

Затворническо общежитие от закрит тип „Кремиковци“

Медицинското обслужване на лишените от свобода в ЗОЗТ „Кремиковци“ се осъществява от лекар на пълен работен ден. Има една свободна бройка за медицинска сестра. Санитарната дейност се извършва от лице - лишен от свобода. По време на проверката лекарят беше в отпуск. Медицинският фелдшер от ЗООТ „Казичене“ го замества два пъти в седмицата. При срещите с лишените от свобода постъпиха много оплаквания от медицинското обслужване. Лишен от свобода имаше болки в кръста, не може да се навежда напред. Предишният ден е паднал от гимнастическия лост, но не е допуснат до лекаря за преглед. След намесата на НПМ е прегледан и е назначено лечение. Друг лишен от свобода съобщи за неосигуряване на лекарства за сърдечно-съдово заболяване. При проверката се установи, че той е осигурен с лекарства, получил ги е срещу подпис. Лишен от свобода с поставена ваксина, съобщи, че след ваксинацията е получил сърбеж. Шест лица бяха с поставена една доза от ваксината на Pfizer/BioNTech преди повече от три месеца /показаха бележки/ и още не им е поставена втората доза. НПМ проведе съвременни разговори със СРЗИ за продължаване на ваксинацията в затвора – гр. София. Впоследствие се проследи, че ваксинацията е организирана. Лишен от свобода съобщи за отказано оперативно лечение. При разговор с медицинските специалисти за това лице се установи, че е необходимо оперативно лечение по повод анална киста, но има придружаващо заболяване СПИН, което води до отказ на лечебните заведения да го приемат.

НПМ отново констатира, че в осма група на общежитието /първо спално помещение/ са настанени лишени от свобода с тежки хронични заболявания при крайно лоши и неблагоприятни за живот битови условия. Постоянните препоръки на НПМ по този въпрос не се изпълняват.

НПМ отново отправя препоръка към началника на затвора – гр. София лишените от свобода в ЗОЗТ „Кремиковци“ с тежки хронични заболявания да бъдат преместени от помещенията на първо спално помещение /8 група/ в килии с нормални хигиенно-битови условия за живот.

НАЦИОНАЛНИЯТ ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ ПРЕПОРЪЧВА:

1. На министъра на правосъдието

- да бъде предоставена информация за причината, поради която северното крило на затвора – гр. София не е приведено в експлоатация и предвижда ли се в близко бъдеще лишени от свобода да бъдат настанени там;
- да бъде закрито ЗОЗТ „Кремиковци“;
- да бъде предоставена подробна информация за предприетите действия и изпълнението на заложените цели в т.9.5. и т.11.1. от Стратегията през 2021 г., като бъде предоставен и разработеният идеен и инвестиционен проект за изграждане на пилотен затвор свързан с учебен център и предходно отделение (half way house) в Самораново и документацията, касаеща обявената обществена поръчка и избор на изпълнителя за изграждане (СМР) на пилотен затвор;
- при евентуална невъзможност да се осигурят хладилни витрини за съхранение на хранителните продукти в затворите, които се закупуват от лавките и, за които се изисква определена температура за съхранение, да бъде актуализиран списъкът на разрешените вещи, като в частта за хранителни продукти се допускат само такива, които могат да се съхраняват при стайна температура.

2. На Главния Директор на Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“:

- да обнародва регистъра за капацитета на затворите, общежитията и арестите по отделни помещения на интернет страницата на ГДИН;
- да се внедри електронно здравно досие на лишените от свобода в пенитенциарната система, с начало на изготвяне на електронното здравно досие в арестите и впоследствие допълвано от медицинските специалисти на затворите, което да бъде съвместимо по данни на това в гражданската система;
- СБАЛЛС – гр. София да се пререгистрира, като болница за продължително лечение и рехабилитация;
- да бъдат осигурени хладилни витрини за съхранение на хранителните продукти в затворите, които се закупуват от лавките и, за които се изисква определена температура за съхранение.

3. На началника на затвора – гр. София:

- лишените от свобода с тежки хронични заболявания в ЗОЗТ „Кремиковци“ да бъдат преместени от помещенията на първо спално помещение /8 група/ в килии с нормални хигиенно-битови условия за живот.

**СИЛВИЯ СЛАВЕВА –
РЪКОВОДИТЕЛ НА ЕКИПА И
ГЛАВЕН ЕКСПЕРТ В ДИРЕКЦИЯ
„НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН
МЕХАНИЗЪМ И ОСНОВНИ ПРАВА
И СВОБОДИ НА ЧОВЕКА“**